

ה. עוד הוסיף הגה"ק מצאנו, דבמה דברים אמורים שמחוייב לכיון בקריאתו לשם הוי"ה, בהיותו במדרגת חיצוניות בי"ע, ששם אין המדות מיוחדים בעצמותו, אבל בהיותו במדרגת פנימיות בי"ע, ומכל שכן בהיותו במדרגת האצילות, אינו צריך לכיון להדיא בקריאתו לשם הוי"ה, אלא אף אם לא כיון לבו נמי שרי, דבלאו הכי מיוחדים המה כל המדות והשמות בשם הוי"ה השרשי המיוחד בעצמותו, ובהיותו מכיון להם חשיב ממילא כמי שמכיוון לעצמותו.

ו. ואמנם דבר פשוט הוא שכל זאת הפרטות אינה אלא אל הבאים בסוד ה' היודעים והמכוונים, אבל כל אותם שאינם בקיאים ברזי היחוד ואינם יודעים מכל החילוקים הנזכרים דכל אליו חילוקי דרגין, בהיותם מתפללים ומכוונים לבם לה' יתברך בכל מיני שמות וכינויים, ודאי כוונתם לעולם לעצמות בעל הרצון המתייחד ומתגלה בשמו העצמי שהוא שם הוי"ה ב"ה.

אוצר החכמה

אה"ח 1234567

אגרות קודש לחכם אחד שטעה בענין ספר שם עולם

הקדמה

הנה ספר שם עולם נתחבר ונדפס לפני כמאה שנה על ידי מין ואפיקורס אחד, ותוכו רצוף דברי קבלה בלולים ומעורבים בדברי מינות וכפירה ובמיעוט השגחתו יתברך על הנאצלים רח"ל אשר כל שומעיו תצלינה אוניו, וכל כוונתו להפיץ דעתו האפיקורסית בקרב ההמון, שידמו כאילו שבענין האמונה הפשוטה בו יתברך נחלקו ח"ו חכמי הקבלה עם חכמי הפשט, דבר המושלל ומופרך מכל וכל, שהרי כל בר בי רב יודע ועד שבענין האמונה שוים כל ישראל מקמן ועד גדול מבלי הפרש כלל וכלל ח"ו, כאשר כבר באו דברינו בס"ד במאמר אמונת היחוד הנדפס בספר ים החכמה תשע"א, ועוד שם במאמר אליו ולא למדותיו, ועוד בארוכה במאמר עולם חסד יבנה, גם עוד בספר ים החכמה תשע"ב אגרת ה', ועוד טובא בספרי ים החכמה. ואמנם מחבר ספר שם עולם הנזכר, בחכמה (חכמה בגוים תאמין) ידבר, וכאיסתרא בלגיא קיש קיש קריא להשמיע קולו ברעש גדול ברוח סופה וסערה (לא ברוח ה'), בצלצלי שמע ובצלצלי תרועה (לא ברעש ה'), ומראה חזותו בחוצות כמי שבקי בכל דברי המקובלים ראשונים ואחרונים, ואך בקרבו ישים ארבו להפיץ תוך מילותיו דברי רעל וארס הנחש הקדמוני בין בני ישראל הכשרים, למעט בהשגחת האין סוף, וכיוצא בדברי מינות ושטות לקעקע שורשי האמונה הפשוטה המקובלת לנו מאבותינו איש מפי איש עד הר סיני. והגדיל עונות עד לשמים במה שכתב לייחס הספר הנזכר להגה"ק האלקי רבן של כל בני הגולה קדוש יאמר לו שר התורה והיראה מרנא ורבנא הרבי ר' יהונתן אייבשיץ זיע"א, דבר שהם מלהזכיר להעלותו על

הדעת כלל וכלל ח"ו, וכדי שיתקבלו דברי האפיקורס מחבר הספר הנזכר בקרב החמון, חיבר ספרו בצורת חילופי מכתבים בין כביכול רבינו הגה"ק הרר"י זי"ע לבין תלמיד אחד שלו הנקרא ר' שמעון, ובאמת נוסף על שהדברים מוכחשים מעצמם ומדברי רבינו הגה"ק הרר"י זי"ע שהכחיש כל כיוצא בזה, וכדלהלן, עוד זאת באו אחריו כותבי חוקרי העתים והזמנים, והאריכו להוכיח בחיבוריהם כי כל הספר הנזכר כולו בדוי ומזוייף מראשו ועד סופו אין בו מתום, כולו פשע וחטאה, צרעת ממארת לגוף ולנפש, ומעולם לא יצאו הכתבים מידי רבינו הגה"ק הרר"י זי"ע, ומעולם לא היה לו לרבינו תלמיד בשם ר' שמעון, והכל הבל, כולו סג יחדיו נאלחו, מלאה האר"ש חמם מפניהם.

[החכמה 1234567](#)

וכבר מקדמת דנא מימות רבינו הגה"ק הרר"י הנזכר קמו אנשי דמים ומרמה, ויפרחו רשעים כמו עשב ויציצו כל פועלי און, ויקומו כותבי פלסתר, ויעזו ברשעותם ובעזות מצחם לזייף ולכתוב בשמו חיבורי שקר וכתבי עמל מלאים בדברי מינות ושמות אשר ברו מלבם הקלוקל והמושחת, ויתלו עצמם באילן גרול לפרסמם בשמו הקדוש, והוא ז"ל יצא כנגדם בחרב ובחנית, וצווח והחרים בכל מיני חרמות ושמות נידויים ונויפות קללות וארורים לכל המפרסם דברי מינות בשמו, ומי יבוא אחרי המלך. וכבר אמרו בגמרא (סוכה דף כ"ט ע"א) "בשביל ארבעה דברים מאורות לוקין, על כותבי פלסתר ועל מעידי עדות שקר וכו', ופירש"י "כותבי פלסתר - שטרות מזויפים ומכתבי עמל לשום דופי על אוצר החכמה אדם לכתוב בשמו מה שלא צוה".

אכן הואיל ובעת האחרונה טעה בזה חכם אחד, וביקש דרכים להכשיר הספר, ומה גם דימה בטעות לייחסו להגה"ק הרבי ר' יהונתן זי"ע, ושבר על שבר השברנו, דרא עקא שכבר לפני איזה שנים נכנסו אל הקודש פנימה איזה אברכים מבני התורה הע"י ודמעתם על לחיים, ובצער ידברו כי להם חבר וריע אברך תלמיד חכם מופלג, הוגה בתורה כחשיכה כאורה, שבראותו לספר שם עולם הנדפס המיוחס לרבינו קה"ק הרר"י, עסק בו בשקידה נמרצה, ופוק חזי מה עלתה לו, שמינות נזרקה בו רח"ל, ומאז עזב משנתו וספרי מינות נושרים מחיקו, וכמעט שנה ופירש רח"ל, וגרוע מכולם כי בהיותו נתלה באילן גרול נעשה לו כהיתר, והרי"ע. ותיכף בעת ההיא שיגר כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א אגרות רצות לכמה מגדולי הדור לבקש עזרת מצר, גם שלח אל המוציאים לאור להורותם לגנוז הספר תיכף ומיד, מי יתן ויתקבלון מילותיו. ומאז ועד עתה אירע כזאת עוד כמה וכמה, ונוסף על כל אלו הוסיפו להגיע לביתו נאווה קודש כמה מכתבים מלאים בכי ותמרורים מאברכים תלמידי חכמים מופלגים בתורה, שמעשה שטן הצליח לפתותם לעסוק בספרים הללו דוגמת ספר שם עולם, וכמוהו שאר הספרים הנזכרים ומצויינים בו, כולם פצע וחבורה ומכה טריה, ונפלו ונצודו ברשת המינות אשר כל באיה לא ישובון רח"ל, והמה ובני משפחותיהם זועקים מרה בצרה ובשביה, וכבר דרשו חז"ל (ע"ז י"ז ע"א) "לעלוקה שתי בנות הב, מאי הב הב אמר מר עוקבא קול שתי בנות שצועקות מגיהנם ואומרות בעולם הזה הבא הבא, ומאן נינהו מינות והרשות, איכא דאמרי אמר רב חסדא

אמר מר עוקבא קול גיהנם צועקת ואומרת הביאו לי שתי בנות שצועקות ואומרות בעולם הזה הבא הבא, כל באיה לא ישובן ולא ישיגו אורחות חיים וכו' דכל הפורש ממינות מיית", ושכינה הקדושה מה אומרת קלני מראשי קלני מזרועי. ואחרון הכביד במה שזה עתה ביקש חכם אחד להכשיר הספר לפני עדת ישראל, ולאשר כ"ק מרן שליט"א עינו עוללה לנפשו בראותו צרת רבים, גמר אומר לבוא עדיו בכתובים באגרות שלוחות פעם אחר פעם, להעמידו על מעותו החמודה, ולהשיבו על דבריו על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון, לבל יפרוץ זר נחלת כרם בית ישראל ליגע בשרשי ^{אלה החכמה} ועיקרי אמונתנו המהורה, אין פרץ ואין יוצאת ואין צווחה ברחובותינו. וב"ה כי עלתה בידו להחזירו להחכם הנזכר ממחשבתו אשר ביקש לעשות, ונתקיים בנו דרשת חז"ל (קידושין ל' ע"ב) על הפסוק את והב בסופה "אפילו וכו' הרב ותלמידו שעוסקין בתורה בשער אחד נעשים אויבים זה את זה, ואינם זזים משם עד שנעשים אוהבים זה את זה, שנאמר את והב בסופה, אל תקרי בסופה, אלא את והב בסופה".

וראינו לתועלת לחקוק הדברים עלי ספר, למען יעמדו למשמרת לדורות עולם, כי נוסף על התועלת הרבה שישנה בגוף תוכן האגרות, שבהם הואיל כ"ק מרן שליט"א לבאר כמה וכמה מעיקרי יסודות אמונתנו המהורה, עוד זאת ארווחנא כי מעתה יעמדו הדברים לזכרון בין עינינו, למען יראו וישמעו, ולא יבאו עוד זרים לבלע את הקודש לפרוץ פרצות בחומת ציון הבצורה והנצורה, ומכאן ואילך שוב לא יעלה עוד בדעת אנוש להכשיר הספר הנזכר בדברי עמל ורוח, ומכל שכן להתלות באילן גדול לייחסו אחר הצדיק דמייקרא הרד"י זיע"א, ישמע חכם ויוסיף לקח.

ומכאן יצא קול הקורא לכל אשר לבבו שלם עם ה' אלקיו, שיוהר וישמר על גפשו היקרה ועל נפשות בני ביתו, וספר שם עולם ירחיקנו מפתח ביתו, ולא יקרב אליו, כי עלול ח"ו להסיר לבבו מאחרי ה', ועליו וכיוצא בו אמר הכתוב (משלי ה' ח') 'הרחק מעליה דרכך ואל תקרב אל פתח ביתה', ודרשו חז"ל (ע"ז י"ז ע"א, מ"ד קהלת - פרשה א' פסקה כ"ד) "הרחק מעליה דרכך זו המינות וכו', למה כי רבים חללים הפילה ועצומים כל הרוגיה", ושומר ישראל ישמור שארית ישראל ואל יאמר ישראל האומרים שמע ישראל י"ד.

ומהודענא בזה דעיקרי יסודות היחוד המתבארים באלו האגרות, כבר האריך מהם כ"ק מרן שליט"א במאמרי היחוד שנדפסו בספרי ים החכמה בשנים שעברו, וכל האמור באלו האגרות הנדפסים עתה לפנינו לא יובן כראוי אלא למי שכבר הקדים העיון

י"ד. ומהודענא בזה, דהגם שיראה המעיין לכ"ק מרן שליט"א שמפלפל ומראה מקום מדברי ספר שם עולם להפריכו, אין ללמוד מזה שום הוראת היתר ללמוד ח"ו בספר הנזכר, דאיסור חמור הוא ללמוד ספרים שיש בו דברי אפיקורסות ח"ו, ורק הוראת שעה היתה לצורך הצלת הענין ולהעמיד הדת על תילה, וההכרח בל יגונה, כמבואר בפוסקים דלצורך גדול כגון זה שרי לאדם גדול, ודי באזהרה זו.

וההבנה בכל המאמרים הנדפסים, ועל כן הבא אל הקודש יראה להקדים העיון בכל המאמרים הנדפסים הנזכרים, ובוה יציל נפשו לבל יבוא לבלע בו' רח"ל.

גם זאת אמרנו להקדים, כי יראה המעיין דפעמים נפלו תוך האגרות שלפנינו דברים קשים כגדיין, ולמודעי אנו צריכים דמעולם לא היתה הכוונה לפגוע או לזלזל ח"ו בשום אחד מחכמי זמנינו הע"י, ורק לשיטפא דלישנא בתוך כדי המשא ומתן ורהיטת האגרות הרצות שלוחות מהבא להתם ומהתם להבא, ובלאו הכי השתדלנו להשמיט סמוך להדפסה כל הלשונות כגון אלו, וה' הטוב יכפר. לא ראינו לנכון להדפיס דברי החכם שאליו הורצו האגרות, דבלאו הכי הדר בית, ומודים דרבנן היינו שבחייהו, יברך ה' חילו.

אוצר החכמה
אה"ח 1234567

מכתב א

כ"ו למטמוני"ם תשע"ד לפ"ק פעה"ק ירושת"ו

שלום וברכה וישע רב למע"כ... הי"ו

הנה אנו בעצם ימי ההכנה לקבלת התורה הק' שניתנה לנו בהר סיני מה' אמת ותורתו אמת, והדיבור הראשון בעשרת הדברות מתחיל אנכי הוי"ה אלהיך אשר הוצאתיך וגו' והכוונה עפ"י הראשונים שסיבה ראשונה, שהיא בעל הרצון, עילת כל העילות וסיבת כל הסיבות, שאין למעלה ממנו, הוא לברו ברא את העולם, והוציאנו ממצרים, ונתן לנו את תורתו, ואליו אנו מייחדים כל העבודה בסוד מי כהוי"ה אלהינו בכל קראנו אליו, ודרשו חז"ל אליו ולא למדותיו, כמבואר בדברי רבותינו הגאונים והראשונים.

א

ס' שם עולם מלא דברי מינות וכפירה וחיברו אפיקורס אחד וח"ו

לייחסו להגה"ק הרר"י

והנה ספר האפיקורסות 'שם עולם' שהדפיס והמציא אפיקורס אחד לפני מאה שנה, אין ממנו שום כת"י קדמון, והמדפיס האפיקורס עשה עון פלילי במה שייחסו על שם זקה"ק קה"ק הרבי ר' יהונתן זי"ע, וכבר הוכיחו כותבי העתים בכמה מקומות שספר זה לא יצא ח"ו מתחת ידו הקדושה דזקה"ק, ואין ממנו שום כת"י בעולם, גם אין הלשון לשונו הזוהב והקדוש דזקה"ק. ואף הרה"ג הנודע כמוהר"ר ראובן מרגליות ז"ל כבר כתב להוכיח שהוא ספר שקרי, והאפיקורס המו"ל הוא שזייף לומר שהר"ר יהונתן כתבו לאיזה תלמיד הנקרא ר' שמעון, ובאמת מעולם לא היה תלמיד בשם זה, ולא הר"ר יהונתן כתבו ולא התלמיד טען עמו, והכל הבל וכזב.

והנה הספר שם עולם הנזכר מלא אפיקורסות, וממעט השגחתו יתברך, ודומה בכמה דברים לדברי האפיקורסות הכתובים בספר ואבוא היום אל העין שהופץ ונתפרסם בזמן זקה"ק הרר"י, ומתנגדיו רצו לייחסו על שמו, וזקה"ק הכחישם, ובהגיעה אליו

אוצר החכמה

השמועה כי יש המייחסים כת"י הספר הג"ל על שמו, הכחיש הדבר בחזקת היר, וכאשר כתב בספרו לוחות העדות (עמוד 30) "דרך כללי הנני מחרים בח"ח ובשמתא על מי שקורא ומחזיק בביתו כתבים כאלה שיש בו שמץ דשמץ מינות וכו' למעט בכח השגחת הא"ס ב"ה ח"ו וכל רכוותיה, וכל המאמין זה יהיה מוחרם וארור, ערירי יהיה וערירי ימות", עכ"ל.

ב

מדברי צדיקי הדורות דהפובר כדעת השם עולם וממעט ההשגחה

מן הסיבה ראשונה הוא כופר בעיקר

והנה"ק הנודע ביהודה זי"ע, בהגיע לידו ספר ואבוא היום אל העין, ובראותו דברי האפיקורסות הכתובים בו - שהמה בדומה להכתוב בספר האפיקורסות שם עולם - שסיבה ראשונה לא הוא שהוציאנו ממצרים ונתן לנו התורה ח"ו, רק הו"א או ציור עשר ספירות שהוא הנקרא לפי דבריו אין סוף, הוא שהוציאנו ממצרים והוא שנתן לנו את התורה, כתב עליו הנה"ק הנודע ביהודה שדברי הספר הנזכר הם דברי אפיקורסות יותר מאריסטו וחבריו, וזה לשון קדשו, קונטרס אחד התחלתו ואבוא אל העין, שם יוציא יועץ בליעל, חושב על ה' רעה, וכופר בהשגחת א"ס, כפירה גרועה מכפירת אריסטו וחבריו, שהם כפרו ברוממותו שאמרו שאין כבודו להשגיח בתחתונים, אבל מחבר הקונטרס הזה, כנפך בהשגחתו באומרו שתשש כחו, עד כאן לשונו בנוגע לענין ספר ואבוא ^{א"ח"ח 1234567} היום הנזכר.

והנה האמור בספר האפיקורסי שם עולם, דומה גם הוא לדברי אריסטו וחבריו, שאף הוא כותב שמרוב רוממותו אין כבודו להשגיח רק בכללות ולא בפרטות, ובכל דבריו (ובעיקר במכתב ד') הוא ממעט בהשגחת האין סוף לומר שאינו הוא עצמו משגיח בפרטים, ורק המדרגה הנקראת 'ציור עשר ספירות' ונקראת 'רצונו' והיא הנקראת אצלו בשם 'אלהי ישראל' הוא המשגיח על הפרטים. והרי זה עיקר אמונת הנחש הקדמוני חיון שר", היפך אמונתנו הפשוטה והטהורה. וחלילה וחם לדעה כוזבת כזאת בישראל רח"ל. ובנגד אמונה מסולפת זו כבר יצאו כל גדולי עולם, ומהם הנה"ק החכם צבי, וקה"ק הסמיכת חכמים, והנה"ק הנודע ביהודה, וקה"ק הרבי ר' יהונתן בלוחות עדות הג"ל, ועמיהם כל גדולי הדורות ההם, ואיך יעלה על הדעת להדפיס ספר מינות כזה בדורנו להפיצו לכל.

והגם דאך למותר הוא להעתיק לפני מע"כ דברים ידועים, לא אמנע מלהעתיק דברי הנה"ק מהר"צ אשכנזי בעמח"ס חכם צבי באגרת הקודש אשר חקק בדם לבו למחות בעד תעלולי האיש הבליעל נחש הקדמוני חיון, אשר בלבב והמעה את קהל עדת ישראל בדומה לבלבולי האפיקורסות הכתובים בספר שם עולם, וזה לשונו בקצרה (הובא בספר מלחמה לה' וחרב לה' להר"ם חגיז, ובספר עיני ש"ץ (ברלין תרע"ג), ובספר שלשלת זהב

תולדות הגה"ק בעל סמיכת חכמים, בהנמ"ח הוצאת אהבת שלום עמוד ק"ו) "על דברת ספר כתב איש ריב (חייא חיון שמו) על ה' ועל תורתו הקדושה וכו', ידיעות המומאה שתיים שהן הרבה, אבות נזיקין שן רועה ורגל מועדת לשבר בדרך הילוכה שורשי הדת ומוסדי התורה עוקרת, ותולדותיהן כיוצא בהן מראות נגעים שבעים ושנים צרעת ממארת, ומאן דתני תשעים ושמונה קללות שבמשנה תורה לא משתביש וכו', מחוקת ידי מרעים האנשים הרעים וחטאים זה ימים או זה שנים, ההופכים לראש ולענה משפטי ה' אמת המתוקים מדבש, ויחפאו על ה' דברים אשר לא כן וכו', גם גנבו דבר ה' גם כיחשו באלהים ויאמרו לא הוא, גם שמו בכליהם כל תועבת ה' אשר שנא והיה להם למשמרת וכו', הנה היום הנה באה יצאה הכפירה שבתי צבי ש"ץ המטה משפט למשפחת לשאת ולכהרת וכו', אבל מטמאין גוף ונפש, מטילין קנאה ואיבה ותחרות בין ישראל לאביהן שבשמים, ההופכים דברי אלהים חיים וכו', עד כי יצא מן הכלל כולו וכפר בעיקר היחוד, באומרו שאין לסיבה הראשונה לא חפץ ולא רצון, לא כוונה ולא ידיעה, לא מחשבה ולא מעשה בכל הנאצלים והנבראים והיצורים והנעשים, ומכל שכן שאין ליחס לה' פועל ומעשה יציאת מצרים וקריעת ים סוף ומתן תורה וכל האותות והמופתים אשר עשה משה לעיני כל ישראל, ואין להתפלל כלל אל הקדמון המוחלט ולא לקבלו באלוהי, שאין לו ענין לא מעשה ולא מחשבה ולא ידיעה בשום מעשה וכו', והוא לעצמו יבחר לו אלקים חדשים, סיבה שניה היא האצילה ובראה ויצרה ועשאה את הכל והוציאה את אבותינו ממצרים וכו', והוא המשגחת על העולם כולו וכו', ויאמר אלה אלקיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים, אלה דברי איש צר ואויב ה' ותורתו, יכרת ה' שפתיו ולשונו תיטק בפיתו. ועתה ישראל זרע אברהם יצחק ויעקב תלמידי משה רבינו ע"ה וכו', שפטו את האיש הכופר הבליעל הזה העובר עלינו להסית ולהדיח עם ה' אלה מתורתם ואמונתם, וספרן של רשעים וכו' יאבדו מארעא ומתחות שמיא אלה וכו'. אני הוא המדבר צבי ס"ט מאמסטרדם שלהי תמוז תע"ג לפ"ק, עכ"ל.

אוצר החכמה

ואף גם אחר הדברים והאמת האלה לא נח ולא שקט עד אשר בא בדברות שניות, וזה לשון קדשו, בהיות דבר ברור ופשוט שהסיבה ראשונה יתברך אחד יחיד ומיוחד אחדות פשוט שאין כמוהו, והיא אמונת כל ישראל בכל מקומות מושבותיהם, ושאלו אנחנו עם ה' וכו' מתפללים, וכל הכופר בזה כופר בעיקר ואין לו חלק בה' אלהי ישראל ולא בתורתו הקדושה וכו', ויחפה על ה' דברים אשר לא כן באמרו כי הסיבה ראשונה אינה יחידית פשוטה בלי ראשית ותכלית, אלא טובים השנים בעיניו וכו', כפירה גדולה שאסור להעלותה בכתב שאפילו המחשבה בה מטמאה גוף ונפש וכו'. הדבר ברור ופשוט וגלוי לכל אשר בשם ישראל יכונה ומאמין באל חי וקיים ובתורתו הקדושה וכו' שהדברים הנאמרים וכו' כולם הם דברי כפירה ומינות ואפיקורסות היפך עיקר ויסוד אמונתנו אמונת כל ישראל. הנה כי כן מוטל עלי להודיע לכל בני ישראל בכל מקומות מושבותיהם, לבל ימעו בחלק שפתי המסית ומדיח התועב הכופר הנזכר, ובכל מקום

שימצאו ספרו הנזכר שרוף ישראל כדון ספרי המינים והאפיקורסים המבקשים להדית את ישראל מן הדרך אשר ציונו ה' אלהינו וכו'. צבי אשכנזי ס"ט."

וכיוצא בזה כתב רב כהנ'א רבא ה"ה הגה"ק מוה"ר נפתלי כ"ץ זי"ע בעמח"ס סמיכת חכמים אודות הנחש הנזכר (שלשלת זהב עמוד ע"ו בהנמ"ח) "האי רשיעא חוטא ומחטיא וכו' הוא מן הכת אשר בחייהם קרויים מתים לכפור באמונתנו ובכל י"ג העיקרים אשר תלויים בזה העיקר: יש אחד ואין שני לו ואין יחיד כיחודו, וזה הרשע עושה שניות". ושם להלן עמוד צ"ו ולהלן "חירף מערכות אלקים חיים לעקור ביצת שורש ויסוד אמונתנו ותורתנו הקדושה וכו', הבליעל הזה הוא מותרם ומנודה מאורר ומקולל ומשומת בכל חתרמות שבעולם וכו', שהוא מחדש כפירה חדשה באחדות וכו', ומה אחי רמאה ברמאנתיה וזייפנא בזייפנותיה רק למרוד בקונו וכו', ומזיד גמור הוא לכפור ^{אשר החסידות} באל יחיד ומיוחד בתכלית האחדות".

וכל אלו הדברים הנאמרים באמת שיצאו בדחילו ורחימו מפומא דרבנן קדישי, מכוונים כנגד הדעה הכוזבת והאפיקורסית דבעל מחבר שם עולם, ומי יהיו לבוא אחר ראותו דברי רבותינו הקדושים והמהורים הנזכרים, להתיר העסק בדברי הספר הנזכר בין אחינו בני ישראל, ולהכניס בליבם רעל וארס דעת אפיקורסות המנגדת פשיטות אמונתנו הקדושה, שעליה מסרו נפשם אחינו בני ישראל בכל הדורות, כי עליך הורגנו כל היום. ומה עוד איך יעלה על דעת מי מישראל לייחס הספר הנזכר לזקה"ק הרבי ר' יהונתן, והלא רבינו עצמו בלוחות עדות שם, בהיותו צווה ואומר כי "לו יהיה שאני חיברתי לאנשים חיבור בנסתר, כל זמן שאין נראה כתב ידי ממש, אין כאן מקום תפיסה עלי כיון שאינו בדפוס, הלא כל אחד ואחד יכול לשנות בהעתקה שוגג או מזיד וכו', ונודע לכל באי שער עמי כי מנעורי נלחמתי מלחמת ה' ותורתו, והייתי גבר הוקם על עולה של תורה ושרשי הדת יסודי התורה והשגחת הבורא וכל כיוצא בזה על בוריו". ומי זה יעז ברוחו לבוא ולהרשיע את הצדיק דמעיקרא רח"ל.

ג

אם מסלק ההשגחה מן הסיבה ראשונה שוב לא יש אחדות בין הסיבה ראשונה והשניה

ואין להכשיר ולהתיר הדעה הכוזבת דהספר הנזכר בסברא רעועה ודחוויה - במה שמחבר הספר הנזכר מודה דציור עשר ספירות הוא באחדות עם הסיבה ראשונה. דזה אינו, דאחדות כגון זו אין שום תועלת יוצאת ממנה לעניננו, דמה תועיל האחדות בהיותו מחליש כח הסיבה הראשונה באומרו שאינו משגיח בתחתונים ולא נתן לנו את התורה ולא הוציאנו ממצרים וכו'. הגע עצמך, איזו אחדות היא זו בהיותו ממעט ומחליש העליון (סיבה ראשונה) כלפי התחתון (ציור עשר ספירות). ובאמת כנגד סברא זו עצמה חגרו מתנם רבותינו הנודע ביהודה וכל הקדושים עליונים למעלה הנזכרים לעיל ויצאו במלחמת ה' כגבור מזוין

ביום קרב. אכן אמיתות ענין היחוד היא, דהן אמת וכל השינויים אינם אלא בז"א, וכן באין סוף הנקרא רצונו (כמבואר בדברי הרמ"ע), ולא בעצמות בעל הרצון ח"ו, אעפ"כ הנכון והאמת דבעל הרצון (סיבה ראשונה) הוא לבדו הפועל כל השינויים, אלא שהוא פועל באמצעות רצונו המתייחד עמו באחדות אחת, הא מיהת הוא לבדו הפועל האמיתי, ואין כח לשום אחר זולתו כלל ח"ו לעשות שום פעולה קטנה או גדולה, והוא הוא המשגיח בעליונים ובתחתונים, והוציאנו ממצרים, ונתן לנו את התורה וכו', והכל באמצעות התייחדותו עם רצונו הפשוט, כאשר הארכנו טובא בס"ד באגרת ה' הנדפסת בספר ים אוצר החכמה | החכמה תשע"ב, עיין שם ותרו"ן.

ד

ספר שם עולם מסלף דעת הרמ"ע ומעלים דבריו בענין הכרח הכוונה

ברעותא דלבא לבעל הרצון

ונוסף על כל אלו, הגה הספר הנזכר כולו מיוסד על סילוף דעת הרמ"ע, כי הלא מחבר זה הספר נתלה באילן גדול, בדברי רבינו הרמ"ע בכמה מקומות דקאמר דהא"ס הוא הנקרא רצונו, והוא אינו בעל הרצון. ובאמת הא רבינו הרמ"ע גופיה במאמר מאה קשיטה מפרש דבריו כמראה ולא בחידות, וזה לשונו בסימן ל"ב, והנה הרוצה והרצון אחד באמת, כמעט הוא ושמך אחד וכו', ואנו בבית המדרש נביע נדבר בספירות בהתייחדן באותו הרצון הנעלם באימה ויראה ורעד ברתת וזיע וכו', ונכוין אל הרוצה במחשבת הלב שהוא ורצונו אחד. וכן בבית הכנסת בכל ההודאות והתפלות ושפתי רננות נזכירה מדות הספירות ופעולותיהם שמותן וכנוייהן שכלם נתלים ברצונו כמו הענפים בשרשן, ונכוין לבעל הרצון ברעותא דלבא, כי אין שם ושבת ואות ונקודה ומעם בכל התורה כולה יספיק אפילו לרמוז אליו רק עוברי משכיות לבב תביאמו ותטעמו בחיוב ממשלתו והשגחתו, ע"כ.

ובן שנה ופירש שם להלן סימן ס"ב וזה לשונו, מילתא אנב ארחין שמיעא לן מהכא כי אין ראוי למתפלל שיכוין לספירות בלבד ח"ו, אלא בהתייחדם תמיד במאצילם, ועל הדרך המפורש בפלח הרמון שער א' פ"י עם מה שכתבנו למעלה כי על כן דרשו בספרי דבי רב בכל קראינו אליו ולא למדותיו, והקריאה אליו דוקא במחשבת הלב, כי הוא הנותן כח למדותיו לעשות חיל הן הן הספירות שהן השמות והתארים וכו', ולעולם בתכלית היחוד עם מאצילן ב"ה וכו'. כי אין אנו רשאים לדבר עם הרוצה, אלא באמצעות הרצון והפנייה אליו שהספירות שמותיו, והם ההויות אך המאמרות כנוייו והם שאר השמות הבלתי נחקקים והמדות כגון רחום וחנון הם התארים אל המאמרות מצד פעולותיהם והכל ביחוד גמור עם הרצון מקור לכלם שהוא והרוצה אחד באמת יתברך שמו".

ותרי כי האפיקורס מחבר ספר שם עולם אשר בודאי שלטו עיניו בדברי הרמ"ע הנזכרים, נתעלם מאלה הדברים במכוון, להיותם סותרים דבריו, ונמצא כל הספר מיוסד על

סילוף דעת הרמ"ע, והרי זה שמר ושוברו בצדו. ומה לנו להאריך בדברים נודעים, ולכן כל המבקש להפיץ הספר הנזכר ראוי לו לזכור היטב ולחקוק בדעתו, כי מ"ד פעמים כתוב בתורתנו הקדושה והטהורה שניתנה לנו מסיני שלא להדיח את ישראל, והאמור בספר שם עולם הנזכר הוא בכלל האיסור דמסית ומדיח ... ולכן יש להזהר עד מאוד לבל להפיץ אוצר החכמה הספר הנזכר ח"ו בין עדת ישראל.

מנאי ידירו אוהבו בלונ

הכו"ח לשם יחוד קובה"ו למען כבוד השי"ת ותורתו ולמען כבוד

זקה"ק וכל הצדיקים הקדושים והנוראים נ"ע

- חי"ק -

מכתב ב

ל"ז למטמוני"ם תשע"ד לפ"ק פעיה"ק ירושת"ו

שלום ורב טוב למע"כ... הי"ו

א

הרר"י החרים כל המפיץ ספר בשמו שיש בו נטיה לשבתאות

מכתבו נתקבל זה היום, ולחומר הדברים שאינם סובלים שום דיחוי כלל ח"ו ואפילו לינת לילה אחד, ולמען כבוד השי"ת וקדושת אמונת ישראל הנני חש להשיבו תיכף ומיד, ורק לפני שאכנס לגופם של דברים אמרתי להקדים כמו רגע, שגם לו יהא שספר שם עולם נקי מאפיקורסות, כפי שיש מבקשים לדמות בדעתם, הרי עולתה היא במה שמייחסים אותו לזקה"ק הר"ר יהונתן וי"ע, שהרי כבר אמרנו דאין שום מקור אמיתי לייחסו לזקה"ק הרר"י, וכבר כתבנו במכתבנו הראשון שרבינו הק' הרר"י החרים בספרו לוחות העדות כל הממעט השגחת האין סוף, וספר שם עולם זה דרכו, וכדלהלן, ועוד הלא הוא עצמו בלוחות עדות שם צוות ואומר כי "לו יהיה שאני חיברתי לאנשים חיבור בנסתר, כל זמן שאין נראה כתב ידי ממש, אין כאן מקום תפיסה עלי כיון שאינו בדפוס, הלא כל אחד ואחד יכול לשנות בהעתקה שונג או מזיד וכו', וגודע לכל באי שער עמי כי מנעורי גלחמתי מלחמת ה' ותורתו, והייתי גבר הוקם על עולה של תורה ושרשי הדת יסודי התורה והשגחת הבורא וכל כיוצא בזה על בוריו". ואיך יבאו עתה להרשיע את הצדיק רח"ל.

ובספר התאבקות להיעב"ץ (אספקלרי' המאירה דף צ"ה ע"ב) מעיד שכתב לו זקה"ק שמחרים כל המפיץ בשמו ספר שיש לו איזה נטיה לאמונת השבתאות ואין ידוע

בודאי שממנו יצאו הדברים, ואיך יבאו עתה לייחסו לזקה"ק ולא יחשו לזילותא דרב רבנן קדוש ישראל אשר כל העם עונים אחריו מקודש מקודש, וכבר איתא בסוף מסכת כלה כל האומר דבר משם חכם שלא אמרו גורם לשכינה שתסתלק מישראל רח"ל. ולא יועיל להמבקש לייחס הספר הנזכר לזקה"ק לתלות עצמו במה שאמרו בפסחים קי"ב אם בקשת ליחנק היתלה באילן גדול, דהא לרוב הראשונים לגריעותא קאמר הגמרא, ומה עוד דאפילו למאן דאינו מפרש דברי הש"ס לגריעותא, הא פשיטא ואין צריך לומר דאין כוונת הגמרא אלא כגון היכא דהדברים נכונים ואמיתיים בודאי מצד עצמם, ולא כן הכא אפילו אם רק היה בזה צד ספק של שקר, הלא בפרסום הספר על שמו הק' דזקה"ק גורם לסלק את"ח 1234567 השכינה מישראל ח"ו.

ובין המתבר, בין הקורא, בין המדפיס, ובין המפיץ, כולם בכלל האיסור, והאחריות והאשמה מוטלת על כתפי כולם, והמדפיסים והמפיצים והתגרים מוכרי הספרים בכלל מחטיאי הרבים, וכדאיפסק הלכתא בשו"ע סימן ש"ז סעיף י"ז דאפילו "מליצות ומשלים של שיחת חולין ודברי חשק וכו' אסור לקרות וכו', ואף בחול אסור משום מושב לצים, ועובר משום אל תפנו אל האלילים וכו', ומי שחיברן ומי שהעתיקן, וא"צ לומר המדפיסן, מחטיאים את הרבים", ובמשנה ברורה שם הוסיף שגם התגרין עוברים בזה. ומכל שכן ספר דכו"ע מודו דעכ"פ אין הספר מוסכם על הרבה מגדולי ישראל, ולכה"פ אינו יוצא מידי ספק מינות, ולדעת גדולי וצדיקי הדורות יש בו ודאי מינות.

ובעיני הראוני העתק מכתב שכתב זקן שבסנהדרין משיירי כנסת הגדולה ה"ה הגה"צ ... שליט"א, כי למען כבוד השי"ת ותורתו ראוי לגנוז כל מהדורת ספר שם עולם ולסלק כל הספרים ממדפי החנויות, ובודאי ראוי לשמוע מה שכבר הורה זקן, וידעתי גם ידעתי כי כן הורו כמה מגדולי המקובלים בדורנו, ומהם הרבנים הגאונים ... שליט"א, ועוד, ובהכרח לשמוע בקול זקנים וגדולים.

ואם תאמר כי בהעלם ובמסתרים המצא ימצא איזה חכם המתיר העסק בדבר חמור כגון זה, אתמהה איך אפשר לסמוך על דעת יחיד בדבר הנוגע לעיקרי ושרשי הדת, ולכה"פ ראוי לנקוב בשם החכם הנזכר כדי שידעו דעתו המסכמת כנגד דעת כל גדולי וצדיקי הדורות, ומה אומר לנגד סברא רעועה כזו, הלא כבר קדם עשו הרשע שאמר גם הוא 'יש לי רב' כדי לכסות על כל דבר פשע, ובכל עבירות שבעולם יכול אדם לומר כדברים האלה שיש לו רב המורה לו להיתר, ומאן מפים.

ואיך אפשר לאדם לסמוך על דעת עצמו בדבר שלדעת הרבה מגדולי ישראל חל עליו האיסור דמסית ומדיח. ועיין בירושלמי ריש ברכות דף ו' ע"ב דאפילו רשב"י ור"מ לא עשו מעשה על דעתם כנגד שאר חכמי ישראל, ולכן אף מי המחשיב עצמו כת"ח מופלג, ואפילו כרשב"י בדורו, אין לו לעשות מעשה ח"ו כנגד כל חכמי ישראל, במקום שגם רשב"י עצמו לא עשה כן.

והנה עד הנה באו דברינו כהקדמה, ומעתה נבוא לגוף האמור במכתבו, ונשיב בע"ה בקצרה על הערותיו אחת לאחת.

ב

המפרסם ס' שם עולם על שם הרר"י יש לו לחוש מחוייב דרבנן דלית

ליה אסותא

בנוגע למה שכתב באות א'. אחר שגם מע"כ מודה שהגאון הגדול ר' ראובן מרגליות ז"ל כתב להוכיח 'בצדק' (כמו שכתב מע"כ בעצמו) דספר שם עולם אינו מיוחס לזקק"ק הרר"י, איך יטעה להכשיר הספר הנוכח ולייחסו להרר"ק הרר"י, שדבר זה לחטא גדול ונורא יחשב, ולפגיעה בכבוד זקק"ק זיע"א, וזהו מצד עצם השקר שבדבר גם אם לא היו כתובים בו דברי כפירה, ומכל שכן שכתובים בו דברי כפירה ומינות, וזקק"ק בעצמו מחרים המביא דעות כאלו והכותב פפרים כגון אלו בשמו, ולכה"פ ראוי לחוש מפני גודל הפחד והמורא מנשיכת שועל ועקיצת עקרב ולחישת שרף וחיויא דרבנן מרקה דלית ליה אסותא, כדאיתא במשנה באבות (פרק ב' משנה י'), ובש"ס (שבת ק"י ע"א), וק"ו בן בנו של ק"ו כגון הכא שהספר הנוכח מלא כפירות והמתירו והמכשירו לבוא בקהל ה' הרי הוא ^{אסור החכמה} כמסית ומרית ונכפל החטא הרבה מאוד רח"ל.

ומה שכותב מע"כ שאין לסמוך על הסופרים הפושעים המעידים על היות ספר מלא שבתאות, אכן אנו אין אנו סומכים על דבריהם ח"ו, רח"ל מהאי דעתא משבשתא, לא מפייהם ולא מפי כתבם אנו חיים ח"ו, לא מהם ולא מהמהם ולא מהמונם, אלא שאעפ"כ אחר שאפילו הפושעים הנוכחים מודים שכל הספר מלא שבתאות, הוי כקצת קלא דלא פסיק שכדאי לחוש לדבריהם לחייב בדיקה, ובאמת די בקצת בדיקה לבד להבחין כי הספר הנוכח מלא כפירה ושבתאות רח"ל.

ג

שיטתו הכפרנית דספר שם עולם בענין סיבה ראשונה ושניה

ומה שכתב עוד באות ב'. הנה מרם כל שיח יש לבאר בדקדוק שיטתו הכפרנית דהספר הנוכח שלדעתו סיבה ראשונה משגיח בכללות לבד, וציור עשר ספירות הוא משגיח בפרטות. והנה שיטתו הכפרנית מבוארת בספרו מפורש במראה ולא בחידות (כהנמ"ח עמוד 25) וזה לשונו, שסיבה ראשונה השגחתו רק באלהי ישראל, ולא יפול ידיעתו בחלקים ופרטים, ע"כ. והגם ששם לא ביאר להדיא אמיתות כוונתו, הנה בהמשך דבריו (שם עמוד 31) ביאר כוונתו ביתר שאת וזה לשונו, כי לאחר הוית עולם האצילות אין הסיבה ראשונה משגיח כלל בעולם הפרטים, כמו שחשב הרמב"ם להחליט שאין ידיעת הסיבה ראשונה והשגחתו במין פרטי של בעלי חיים עד שנאמר שידע האל אם אהרוג עמלף וחוב או אחיה אותן, הודו כולן שאין בידיעתו כלל בפרטי בעלי חיים, אני מוסיף שאין ידיעת הסיבה ראשונה כלל בחלקי העולם וכו'. אך האמת הגמור שידיעתו רק בספירות שהם

כללות העולמות, ולא להמצות והעבירות ומעשה איש המגיעים לספירות בבירור, עכ"ל, עפ"ל. הרי כי שיטתו ברורה שהסיבה ראשונה אינו משגיח אלא על ציור עשר ספירות ועל הספירות שאלו ה' בחינות הם הנקראים אצלו 'כללות העולמות', אבל על מצות ועבירות בני אדם הנקראים אצלו 'פרטים' אינו משגיח כלל ח"ו, רק הציור עשר ספירות הוא המשגיח עליהם, וכאשר כתב המו"ל בצדי הגליון קיצור דבריו "ידעת הסיבה ראשונה וההשגחה היא על כללות העולמות (עשר ספירות דאצילות) ולא בפרטים", ע"כ לשונו תדבר מרמה. וכן מבואר בהמשך הספר הנ"ל פעמים הרבה שהשגחת הסיבה ראשונה אינה אלא בכללות, כלומר, על הספירות.

ובין דהכי סבירא ליה למחבר הספר הנ"ל, שוב לא יועיל כלל מה שמתחכם המחבר בעצמו להצדיק שיטתו הכפרנית הנזכרת במה שיש אחרות בין הסיבה ראשונה אל הציור עשר ספירות, דכיון דלמעשה סבירא ליה דאין הסיבה ראשונה - עם היותו מאוחד - משגיח על הפרטים שהם בני אדם, ורק סיבה שניה שהיא ציור עשר ספירות הוא המשגיח, אם כן נמצא איפוא שבהיותו פונים למי שמשגיח עלינו, אין אנו פונים אל הסיבה ראשונה עצמה (המשגיח עלינו באמצעות הספירות), אלא אנו פונים ח"ו אל הציור עשר ספירות לבד, שהוא הוא המשגיח עלינו רח"ל.

ובן כתב עוד שם להלן (עמוד 38), דהך דדרשינן בספרי 'אליו' - ולא למידותיו, היינו "לציור עשר ספירות וכו', והוא אלהינו בורא עולם ומנהיגו וכו', הוא הנותן התורה, ולו ראוי התפלה ועבודה", הרי כי מחבר הספר כופר ביסוד האמונה המבואר בדברי הרמ"ע בעצמו שאליו ולא למידותיו - 'אליו' היינו לעצמות בעל הרצון דייקא, ולא אל הרצון, ורק בדיבור אנו פונים אל הרצון, אבל המחשבה והכוונה אינה אלא לבעל הרצון דייקא. אוצר החכמה

ובמבואר במאמר מאה קשיטה להרמ"ע (סימן ל"ב), וזה לשונו, והנה הרוצה והרצון אחד באמת, כמעט הוא ושמו אחד וכו', ואנו בבית המדרש נביע נדבר בספירות בהתיחדן באותו הרצון הנעלם באימה ויראה ורעד ברדת חוץ וכו', ונכוין אל הרוצה במחשבת הלב שהוא ורצונו אחד. וכן בבית הכנסת בכל ההודאות והתפלות ושפתי רגנות נזכירה מדות הספירות ופעולותיהם שמותן וכנוייהן שכלם נתלים ברצונו כמו הענפים בשרשן, ונכוין לבעל הרצון ברעותא דלבא, כי אין שם ושבת ואות ונקודה וטעם בכל התורה כולה יספיק אפילו לרמוז אליו רק עוברי משכיות לבב תביאמו ותטעמו בחיוב ממשלתו והשגחתו".

ובן כתב עוד שם להלן סימן ס"ב וזה לשונו, מילתא אנב ארחין שמייעא לן מהבא כי אין ראוי למתפלל שיכוין לספירות בלבד ח"ו, אלא בהתיחדם תמיד במאצילם, ועל הדרך המפורש בפלח הרמון שער א' פ"י עם מ"ש למעלה כי ע"כ דרשו בספרי דבי רב בכל קראינו אליו ולא למדותיו, והקריאה אליו דוקא במחשבת הלב, כי הוא הנותן כח למדותיו לעשות חיל הן הן הספירות שהן השמות והתארים וכו', ולעולם בתכלית

היחוד עם מאציל ב"ה וכו'. כי אין אנו רשאים לדבר עם הרוצה, אלא באמצעות הרצון והפנייה אליו שהספירות שמותיו, והם ההויות¹ אך המאמרות כנוייו והם שאר השמות הבלתי נמחקים והמדות כגון רחום וחנן הם התארים אל המאמרות מצד פעולותיהם והכל ביחוד גמור עם הרצון מקור לכלם שהוא והרוצה אחד באמת יתברך שמו". הרי כי שפתי הרמ"ע ברור מללו דהדביקות והפניה היא לבעל הרצון דייקא, ולא אל הרצון, ולא ח"ו כדעת ספר שם עולם דסבירא ליה דהקשר והפניה והדביקות היא אל הרצון, ולא אה"ח 1234567 | לבעל הרצון, רח"ל מהאי דעתא.

ד

ספר שם עולם כופר בג' יסודות האמונה

והרי כי האפיקורס מחבר ספר שם עולם כופר בשלשה יסודות הרת, היסוד הראשון הוא פשיטות אמונתנו הקדושה דסיבה ראשונה הוא המשגיה על בני אדם, ואילו לדעת הספר הנ"ל אינו משגיה רק עד סוף האצילות, ואין לו שום השגחה על בני אדם, כי אם הציור עשר ספירות הוא הוא המשגיה על בני אדם, וזהו מיעוט ההשגחה שכנגדה צווחו שלשה גדולי ישראל נבג"ם כנוצר במכתבנו הראשון.

היסוד השני, כי הנה לדעת המחבר הנ"ל התפלה והדביקות שעליה אמרו חז"ל 'אליו' ולא למדותיו, אינה אל הסיבה ראשונה, רק לציור עשר ספירות דייקא, ודבר זה הוא כפירה באמונת ישראל ד'אליו' היינו לסיבה ראשונה דייקא, כמבואר בדברי הרמ"ק אוצר החכמה בספר הפרדס ובספר אלימה, ובדברי הרמ"ע הנ"ל.

היסוד השלישי, דהנה אמונת ישראל היא דסיבה ראשונה הוא שנתן לנו את התורה והוא שהוציאנו ממצרים באמצעות הספירות הקדושות, ואילו מחבר הספר הנזכר סובר דלא הסיבה ראשונה הוא שהוציאנו ממצרים ונתן לנו את התורה, רק הציור העשר ספירות הוא הפועל כל זה, ח"ו.

ה

ספר שם עולם חולק על דברי הרמב"ם בעיקרי האמונה ומשקר לומר

שבביקרי האמונה נחלקו המקובלים עם הרמב"ם

והנה במנחות דף ק"י ע"א איתא דגם העכו"ם "קרו ליה אלהא דאלהיא", וברמב"ם פ"א מהלכות ע"ז הלכה א' כתב דהמכבד בכבוד אלהי לאיזה נאצל, אעפ"י שמורה דהסיבה ראשונה היא למעלה ממנו, כיון שמכבדו בכבוד אלהי, הוי עבודה זרה. והנה אין לך כבוד אלהי יותר מבהיותו מדמה על איזה נאצל שהוא הבורא והוא שהוציאנו ממצרים ונתן לנו את התורה והוא המשגיה עלינו, ואילו הסיבה ראשונה אינו עושה כל אלה הדברים. ויהיה הטעם איזה שיהיה, אם מפני רוממות הסיבה ראשונה, ואם מפני כל סיבה אחרת נודעת או בלתי נודעת, הנה כיון שסובר כן הוי עבודה זרה, ולא יועיל בזה האחרות ולא כלום, שהרי על זה גופא אנו מכרכם ברכת המינים שתיקנו חז"ל כנגד אמונת הנוצרים

ימ"ש, וכדברי רש"י בהשמטות סנהדרין דמ"ן ר"ת מ'אמין ימ"ש נ'וצרי, וכנגדם נתקנה ברכת המינים, והיא היא אמונת השילוש ימ"ש. והנה גם הנוצרים ימ"ש'ו מאמינים באחדות הסיבה שניה עם הסיבה ראשונה, אלא שנותנים כבוד אלהי לסיבה שניה, כמבואר בדברי הרס"ג בספרו אמונות ודעות מאמר שני אות ה', ובספר הכוזרי מאמר ראשון, ועיין עוד בתשובת הריב"ש סימן קנ"ו, ששואל מה בין אמונת השילוש לאמונת העשר ספירות, ומתרץ עפ"י משל דהעשר ספירות המה באחדות, והם כביכול כלים ועבדים לאין סוף, משא"כ אמונת השילוש שלדעתה הסיבה השניה היא הפועלת כל המעשים, אלא שהיא באחדות עם הסיבה הראשונה, וכמבואר בדברי זקה"ק בעצמו שמבאר החילוק בין אמונת ישראל לאמונת העכו"ם, והרי דהגם שהנוצרים מאמינים באחדות, אעפ"כ קראו אותם חז"ל מינים, ועליהם גופא תקנו הברכה הנ"ל, ומבואר ברמב"ם דברכת המינים היא הברכה היותר נצרכת, ומוזה יבין מר דאין האחדות מועלת כלל להבשיר סברא פסולה כזו. ^{אה"ח 1234567 אוצר החכמה}

והנה ספר שם עולם (בהנמ"ח עמוד 96 ועוד) מודה בעצמו שאמונתו מנגדת לדעת הרמב"ם, אלא שלדעתו אמונתו מיוסדת על דעת המקובלים, וכותב שאמונתו מיוסדת על דברי הרמ"ק, וכל המבקר בספרי המקובלים יודע ועד שדבר זה לא נמצא כתוב בשום ספר מספרי המקובלים האמיתיים, דלא אישתמיט לחד מינייהו דלימא דאמונתנו מנגדת לדעת הרמב"ם בשרשי ועיקרי האמונה - בענין הסיבה הראשונה לומר שאינה אלהי ישראל האמת, ועד כאן לא אמרו המקובלים אלא שההתקשרות לסיבה ראשונה אינה אלא באמצעות מדותיו שהם הספירות, והסיבה ראשונה בהיותו מתייחד עם העשר ספירות הקדושות, ובפרטות עם הו"א, הוא הנקרא אלהי ישראל, והוא הפועל ועושה הכל באמצעות ספירותיו הק', ורק ספרי האפיקורסים הם לכר שכתבו כדעת השם עולם.

ו

שקר בפי מחבר שם עולם דאזיל כדעת הרמ"ק - מדברי הרמ"ק היפך שיטתו האפיקורסית

ומה שכותב המחבר דספרו מיוסד על דעת הרמ"ק, שקר ענה בפיו, שהרי ספרו מנגד לכל יסודות האמונה המבוארים בדברי רבינו הרמ"ק בספרו אלימה. ונפרט מקצתן:

א. הנה במעין עין כל הארץ פרק א' כתב הרמ"ק דהמכחיש אפילו אות אחת מן התורה נקרא כופר, ובהמשך דבריו: דאין סוף, דהיינו סיבה ראשונה, השגחתו בתחתונים [כלומר, בעולמות בי"ע ובבני אדם ובכל מעשיהם] על ידי מדת המלכות, והמכחיש מציאותו [ר"ל, מציאות השגחתו הנזכרת] הרי הפריד הכל, ואין לו אמונה וכו', לכך עיקר האמונה היא באין סוף [כלומר, בסיבה ראשונה, וכנודע דעת הרמ"ק דהסיבה ראשונה נקרא אין סוף, כמבואר באורך בספר שומר אמונים הקדמון, והארכנו מזה הרבה בס"ד בספר ים החכמה תשע"ב אגרת א' ב' ג' ד', ועוד בספר ים החכמה תשע"א מאמר עולם

חסד יבנה ועוד טובא, ועיין בספר אלימה פרק י"ח דאין למעלה מהאין סוף]. ואילו ספר שם עולם סבירא ליה דסיבה ראשונה אינו משגיח אלא על האצילות (הנקרא אצלו בשם 'כללות') לבד, ורק הציור עשר ספירות הוא המשגיח על התחתונים.

ב. עוד כתב הרמ"ק בפרק ב' שם, דהעושה עבודה לאיזה נמצא זולת האלוה הוא עובר ע"ז, והחושב שהעבודה אל המדות, פוגם ב'אליו' ולא למדותיו, והוא מחליף ח"ו וגרוע. ואילו ספר שם עולם סבירא ליה דהעבודה אינה 'אליו' - אל הסיבה ראשונה אלא אה"ח 1234567 לציור עשר ספירות.

ג. עוד כתב הרמ"ק שם בפרק ו', דהסיבה ראשונה הוא המציא כל נמצא, ויש למשכיל להשמר ולהזהר שלא ידמה שום נמצא קדמון זולתו כלל. והנה ספר שם עולם כיון שסובר דציור עשר ספירות הוא שהמציא כל נמצא, ודאי כי לדעתו המשובשת יש נמצא קדמון זולת הסיבה ראשונה.

ד. עוד כתב הרמ"ק בפרק י"ח שם, דהאין סוף הוא משגיח בכל הבריאה, ולזה אנו מחוייבים בתפלה אליו, ולבקש מלפניו כל צרכינו, ולא מזולתו חלילה, שאין כח להטיב ולתת אלא אליו. וספר שם עולם סבירא ליה דאין לנו שייכות כלל לסיבה ראשונה, והוא אינו האלוה שאליו אנו מתפללים וממנו אנו מבקשים, אלא ציור עשר ספירות הוא שאליו ^{אוצר החכמה} מתפללים וממנו מבקשים.

וכבר כתב הרי"ח הטוב בספרו עוד יוסף חי (פרשת וישב), וזה לשונו, ובין תבין מעצמך, דמה שכתב המחבר כור מצרף בענין כוונת האדם בעבודה ותפלה, שנראה מדבריו שהאדם בתפלתו ועבודתו יכוין אל פרצוף ז"א עצמו, ולא יכוין לאור אין סוף המתלבש בו שהוא נשמה לנשמה שלו ושל הפרצופים כולם המתלכשים בו, הנה בודאי דבר זה הוא טעות גמור, והוא קיצוץ בנטיעות ח"ו, וכאשר ביררנו לעיל דהחושב בדעתו לייחס פעולה לשום ספירה ופרצוף, ואפילו לכתר עליון, מבלעדי כוח אור אין סוף המתלבש שם, הרי זה ענין שניות בודאי, והיא כפירה ח"ו. וכבר רשב"י ע"ה באדרא אשר העתקתי לשונו לעיל קילל לאדם החושב כן, עכ"ל. והרי כי המדמה שציור עשר ספירות - שהוא סיבה שניה - הוא הפועל ועושה הכל, ואינו פונה לסיבה ראשונה, דינו שוה לדין האמור על ספר כור מצרף הנ"ל, שהרי להמבואר בדבריו ההכרח לכוין לבו לאין סוף המתלבש תוך הספירות, כלומר, לסיבה ראשונה המלוכש תוך הספירות, שהסיבה ראשונה הוא הנקרא אין סוף, כמבואר בדברי הרי"ח הטוב בספרו עוד יוסף חי שם ועוד לו בספרו דעת ותבונה.

ז

המסלק ההשגחה מן הסיבה ראשונה ואומר כי אעפ"כ היא

באחדות עם הסיבה שניה הרי הוא כמתעתע

ומאחר עלות אלו ההקדמות נתנה ראש ונשובה לרון מעט בדבריכם, הנה מה שכתבתם באות ב' שספר שם עולם מורה בענין אחדות הסיבה ראשונה עם הציור עשר

ספירות, הנה אחדות כגון זה אינה אלא שחוק ממאיר וכאב הלב, שהרי זו האחדות היא עצמה אמונת השילוש והשבתאים, שמחד גיסא מייחסים ההשגחה והפעולות, אל הסיבה השניה דייקא, ושוללים כל אלו מן הסיבה הראשונה, ולאידך גיסא כדי להצדיק דברי שוא ותעתועים אומרים דהסיבה ראשונה היא באחדות עם הסיבה שניה, תמה על עצמך, איזה מן אחדות היא זו, וכי אחדות ממין זה המסלקת ההשגחה והפעולות מן הסיבה ראשונה אחדות מיקרי, אתמהה, הא שניות מיקרי, כמבואר בכל דברי רבותינו המצויינים לעיל וכן בדברי הרי"ף הטוב בספרו עוד יוסף חי הג"ל, ואכן על זה גופא צווחו כל המקובלים אוצר החכמה: שהזכרנו במכתב הראשון.

ומה שהביא ראיה מן האמור בספר שם עולם (עמוד 52 - 53), כל האמור שם דברי כפירה ואפיקורסות הם, שהלא להמבואר שם, כל מה שסיבה ראשונה חשובה 'עיקר', אינו אלא לפי שבלתי השפעת הסיבה ראשונה אל הסיבה השניה אין לסיבה השניה שום כח לעשות דברים, ואולם למעשה הפועל האמיתי הוא דוקא הסיבה השניה, והוא שהוציאנו ממצרים ונתן לנו את התורה, והוא הפועל היוצר והבורא, כמבואר בספר הנזכר בכל מקום, והוא המשגית, ואילו אנו פונים, וכמבואר לכל אורך ספרו, אלא שלדעתו אעפ"כ נקרא הסיבה הראשונה 'פועל' מצד שהסיבה שניה מקבל ממנו הכח והוא באחדות עמו, והרי זהו גופא אמונת העכו"ם דקרי ליה אלהא דאלהיא, ור"ל, הסיבה הראשונה הוא הנותן כח אל הסיבה השניה לעשות חיל, אבל בפועל ממש הנה הסיבה השניה הוא העושה והוא הפועל והוא המשגית, ואין הסיבה השניה אצל הסיבה הראשונה כגרזן ביד החוצב. באופן ש'העיקר' הנזכר בדברי השם עולם, אינו דומה אל 'העיקר' הנזכר בספרי הקודש שלנו, דלדין הסיבה הראשונה הוא העיקר והוא הפועל וכו' והסיבה השניה הוא אצל הסיבה ראשונה כגרזן ביד החוצב (עיין זוהר ח"א ל"ו ע"א, ועיין קל"ח פתחי חכמה פתח כ"ז, ועוד הרבה בספרים), ולטעם זה יתייחסו הפעולות וההשגחה כו' אחר החוצב שהוא הסיבה הראשונה דייקא, ולא אחר הגרזן שהוא הסיבה השניה, ואילו לדעת השם עולם סיבה ראשונה אינו 'עיקר' אלא מצד היותו נותן כח אל הסיבה השניה, והוא אינו נקרא אלהינו. ומע"כ מבקש לסלף כוונת השם עולם בהוראת תיבת 'עיקר', ובאמת אין דבריהם נכונים, ד'עיקר' הנזכר בספר שם עולם בנוגע לסיבה ראשונה אינו אלא מצד נתינת הכח, אבל לא מצד היותו הפועל האמיתי, שזה אינו אלא הסיבה השניה, וכמבואר פעמים הרבה בספרו.

ובן מוכח מלישנא דספר שם עולם בעצמו, שמסיים שם (עמוד 52) דהסיבה ראשונה הוא 'עיקר בכללו', כלומר, אין סיבת היותו 'עיקר' מצד שהפעולות מתייחסים אליו, אלא מצד השגחתו בכללותו, כלומר, השגחתו על ציור עשר ספירות והספירות הנקראים בלשוננו 'כללות'. וזו כפירה נוראה, שהרי לדבריו אין הסיבה ראשונה משגית בבני אדם, וכבר אמרנו ששם בעמוד 31 כתב להדיא שאין לסיבה ראשונה ידיעה כלל כי אם בספירות, הלואת יקרא אחדות, הא אין לך שניות יותר מזה, והספר עצמו מסלף

דברי עצמו, שאומר שהוא מאחד ובאמת אינו אלא מפריד, שהרי אין לך פירוד גדול מזה.

ומה שכתבתם 'דהטיית ספר שם עולם לכוונות כפירה ואפיקורסות באה מהשקפה מוקדמת ולא נכונה המבוססת אולי מהסמכות על חוקרים' וכו' מה לי להאריך אחר שהעתקתי לכם מכמה מקומות שכותב להדיא שסיבה ראשונה אינה משנייה אלא על הספירות ולא על בני אדם, וזה ודאי מיעוט השגחת הסיבה ראשונה, והדברים ברורים ומפורשים מבלי צורך לשום סיוע וראיה משום חוקר.

ה

אין לקשר דברי השם עולם בענין הידיעה והבחירה עם דבריו בענין

סילוק ההשגחה מן הסיבה ראשונה

עוד ימחול נא מר כי כל מה שכתב מע"כ בענין הידיעה והבחירה, אין להם לא ידיים ולא רגלים, רהן אמת שספר שם עולם מוסיף לחדש במקום אחר בענין הידיעה והבחירה, דאין הידיעה מכרחת הבחירה, אבל מה זה ענין לדבריו בענין הסיבה ראשונה, שאין הסיבה ראשונה משנייה כי אם בכללות לבד ולא בפרטות, שבוה ביאר דבריו להדיא (עמוד 31-32) דכוונתו לומר דאין הסיבה ראשונה משנייה כלל בפרטים שהם בני האדם, כי אם בספירות לבד, ואין לו ידיעה לא כמצות בני אדם ולא כו', וחוזר ושונה על דברי הכפירה הללו כמה וכמה פעמים, ומה ענין זה לסוגיא דידיעה והבחירה, ששתי סוגיות הם לא ראי זה כראי זה כרחוק מזרח ממערב, והמחבר עצמו לא אסיק אדעתיה לעשות פלפול ולומדות ממין עמוק כזה לקשר סוגיא זו לזו, ועל כן בשום פנים אין להעמיס דבריכם אוצר החכמה בכלל דבריו ואפילו על צד הדוחק.

א-ת"ח 1234567

ולכן כל מה שהאריך מע"כ ליישב שיטת השם עולם בענין השגחת הסיבה ראשונה, דסיבת מניעת ההשגחה על ידי הסיבה ראשונה, הוא מחמת רוממות הסיבה ראשונה, ומאחר שסוף כל סוף סיבה ראשונה ושניה הם באחדות זה עם זה די לנו בזה, הנה כל אלו הדברים אין להם טעם ועיקר, ואין קץ לדברי רות, ומה נפק"מ לנו מכל אלו הסברות והחקירות והפלפולים וההבלים, והלא עיקר דברינו פשוטים וברורים עד מאוד, דכיון שלמעשה סבירא ליה לספר שם עולם דסיבה ראשונה אינו הפועל האמתי באופן שהסיבה שניה היא אצלו כגרון ביד החוצב, חשיב שניות רח"ל, כמו שצווחו כל המקובלים שהזכרנו במכתב הראשון, ובדבר זה לא יועיל כלל ענין האחדות להציל שיטה זו מן הכפירה, דכגון זה לאו אחדות מיקרו, שהרי כך היא אמונת השבתאים - שעושים עיקר מן הסיבה השניה, ומצדיקים דבריהם לסיבת האחדות, וספר שם עולם בדרכם הולך, ומשתמש גם הוא באותה הסברא, כדרך הנוצרים והשבתאים ימ"ש, ועל זו השיטה חגרו מתנם כל גדולי ישראל, וכבר הבאנו לעיל מדברי הרמ"ק בריש ספר אלימא דכל שינוי מפשיטות אמיתות האמונה המסורה לנו מחז"ל, היא אפיקורסות, וכדלעיל.

ט

גם המסלק ההשגחה מן הסיבה ראשונה לסיבת הרוממות הרי הוא

כופר באמונת ישראל

מה שרצה עוד מע"כ לחדש באות ג' דהואיל ולדעת השם עולם סיבת מניעת השגחה הפרטים מן הסיבה ראשונה, היא לסיבת רוממות הסיבה ראשונה, על כן שרי לומר כן. במחילה רבה, דברי הבל ורוח הם, דכל מיעוט השגחה מכל סיבה שבועולם, אם מחמת רוממות הסיבה ראשונה, ואם מחמת כל סיבה אחרת תהיה איזו שתהיה, חשיב כהתשת כח הסיבה הראשונה, וכמיעוט חיבור הסיבה ראשונה עם השניה, שהרי סוף כל סוף נמצא כי הסיבה השניה היא הפועל העיקרי ולא הסיבה הראשונה, ודבר זה מנגד אמונת ישראל, וכפירה ממש חשיב, שהרי על זה עצמו יצא הקצף דכל גדולי ישראל להחרים ולגדות השבתאים וכל שום וחניכא דאית להון והיו לדראון עולם, בינה נא זאת.

ומה שכתב מע"כ באות ז', כבר הבאנו במכתב הראשון מדברי המקובלים שיצאו כנגד אמונת חיון ימ"ש שאחד מעיקרי אמונתו הוא דסיבה שניה יש לה מעלה על סיבה ראשונה מצד כמה בחינות, וזהו בעצמו הגשמה וריבוי ופירוד העושה שניות, דאם יש איזה כח עצמי זולת הסיבה ראשונה שאינו כגרון ביד החוצב, הוי שניות והגשמה ופירוד וריבוי.

י

ביאור דברי רבינו עזריאל דסיבה ראשונה אין לה לא חפץ ולא

רצון ולא כוונה

ומה שכתב עוד באות ח' מרבינו הגה"ק החכם צבי שצווח על דברי חיון שאמר דסיבה ראשונה אין לה לא חפץ ולא רצון ולא כוונה, והעיר עליו מע"כ דלשונות אלו הם לשונות אדוננו הקדוש רבי עזריאל בעמח"ס ביאור עשר ספירות - רבו של הרמב"ן. טעה בזה מע"כ טעות חמורה שבחמורות, ה"י, כי הנה רבינו עזריאל מדבר על הסיבה ראשונה מצד עצמו, דהואיל ולית מחשבה תפיסא ביה כלל, לכן אין לייחס אליו כל אלו הדברים מצד עצמו, אבל מצד היותו מתייחד עם הספירות ומתגלה לנו באמצעות ספירותיו לפי בחינתו, יתייחס הבל 'אליו' דייקא, דהוא הוא הפועל ולו החפץ ולו הרצון ולו הכוונה, וכל הספירות הם כגרון ביד החוצב אצלו, כמבואר בדברי הרמ"ק ובכל ספרי המקובלים, לא כן חיון ימ"ש סובר דאין הסיבה ראשונה פועל כלל אפילו מצד ספירותיו, ואין לו חפץ ולא רצון ולא כוונה אפילו מצד התייחדו עם ספירותיו, באופן שלדעתו הסיבה ראשונה אינו הפועל האמתי, ובדבר זה סבירא ליה לספר שם עולם כוותיה דחיון, דגם הוא ממעט הפעולה וההשגחה מן הסיבה ראשונה, וסובר שכל כחו אינו אלא בהשגחתו על הספירות (אלא שבכמה דברים חלוק הוא עם אמונת חיון, ומ"מ במקצת משמותי והבלי חיון ס"ל כוותיה).

וממילא יבין מעלתו כמה אינו צודק בדברו במה שכתב עוד באות ט' אודות דברי החכם צבי, דאדרבה, כל דברי החכם צבי במה שצווח ומען על חיון, יוצדק לאומרם ממש על ספר שם עולם, דכיון שגם הוא סובר דסיבה שניה שהיא ציור עשר ספירות אינה כגרון ביד החוצב אצל הסיבה הראשונה, והפעולה וההשגחה מתייחסת אל הסיבה השניה ולא אל הסיבה ראשונה, זהו גופא שניות וריבוי ופירוד, ולא יועיל טענת האחרות אחר כל דברי השמות הנוכחים, וכנ"ל. והן הן דברי הסמיכת חכמים שהבאתם באות י' שכתב דהרשע חיון עושה שניות, כי אכן גם ספר שם עולם עושה שניות, ושניהם לדבר אחד מתכונות, למעט בכח הסיבה ראשונה שזהו גופא חשיב שניות.

[1234567.html](#)

ומה שכתבתם שם דמחבר ספר שם עולם דוחה בספרו לדברי חיון ודברי קרדוון, אין הכי נמי ובכמה ענינים הוא דוחה דבריהם, מיהו בעיקרי שרשי אמונת חיון וקרדוון, שעל אלו העיקרים צווחו כנגדם כל צדיקי הדורות, מסכים גם הוא עמהם והולך בשיטתם, ומטעה הקוראים כאילו שאינו מקבל אמונתם, וכל היודע אפילו מעט, מבין שכל כוונתו רק ליתן כח לסיבה שניה יותר מסיבה ראשונה, וכאמונת הכופרים הנ"ל, ואין לך זיוף גדול מזה.

מה שכתב מע"כ באות י"ג שלא הבין דברינו במה שכתבנו דספר שם עולם מסלף דברי הרמ"ע, כבר פירשנו הדברים באר היטב, ורק למען כבודו נחזור על המקרא בקצירת האומ"ר, הנה הרמ"ע מפרש דבריו ד'אליו' ולא למדותיו היינו לסיבה ראשונה שהוא בעל הרצון, ואילו מחבר ספר שם עולם מפרש ד'אליו' היינו לציור עשר ספירות שהוא סיבה שניה, ונמצא מסלף דברי הרמ"ע, הן אמת דהרמ"ע מכנה הרצון בשם אין סוף, אבל מ"מ לדעת הרמ"ע הפניה במחשבת הלב היא לבעל הרצון, ואילו מחבר ספר שם עולם מסלף וכותב שהפניה היא לציור עשר ספירות, ורק הוא המשגיח ונותן התורה כו'.

אוצר החכמה

יא

תלמיד חכם הכותב דברי כפירה אין לו דין תלמיד חכם

מה שכתב מע"כ דבעינן למיחש ליקרא דתלמיד חכם, והאיך לא חיישינן להמכוה תלמיד חכם שעונשו חמור, מסתמא כוונת מע"כ לומר דכיון שספר שם עולם נכתב בודאי על ידי תלמיד חכם, ראוי לכבדו ולהוקירו ומצוה ליישב דבריו, ולא לזלזלי ביה, טעה מע"כ, שהרי הכותב דברי כפירה אין דינו כתלמיד חכם, וכדאיתא בשו"ע יורה דעה סימן רמ"ג כי "תלמיד חכם המזלזל במצות ואין בו יראת שמים הרי הוא כקל שבציבור", וכל שכן המסית ומדיח לאמונת השבתאות כנוכר בפסקי כל גדולי הדור שהבאנו, דדינו כמסית, וכל חומר דיני מסית ומדיח עליו, והלא אפילו מע"כ מודה דדברי ספר שם עולם מנגדים לפשיטות אמונתנו המתורה, ומנגדים לדברי הרמב"ם ולדברי כל המקובלים, וכבר הורו הרבה מגדולי הדור החיים עמנו היום לאוי"ט כי מן ההכרח לגנוז הספר.

מנאי ידידו דו"ש בלו"ג

- חי"ק -

אוצר החכמה!

ג.ב. הריני מתנצל ומבקש מחילה אם נכתבו הדברים שלא כפי הראוי לפי כבודו הרם, כי מרוב תבערת לבי על חילול אמונתנו הקדושה - שהיא עיקר חיותנו ועליה אנו מקבלים עלינו למסור נפשנו בכל עת - אהבת הבורא מקלקלת את השור'ה לכתוב בלשונות קשים ומרים, כי רח"ל ההבערה ללה"ב יצאת לכלות כרם בית ה' בספר שם עולם המסלף עיקרי אמונתנו אשר אפילו קלים ורקים מסרו נפשם עבודה בקל ובפועל ממש, ואבקש מחילה מכת"ר שודאי אין כוונתנו ח"ו לפגוע במע"כ, כי ודאי כי מעלתו הרמה אין רצונו לעשות הרע בעיני ה' ח"ו, ורק לכל העם בשגגה, והוא רחום וכו' יתמו חטאים ולא חוטאים רח"ל, ולחומר הדברים כתבנו הדברים בנחיצה ובוריות גדולה מבלי הגהה מספקת בראוי לדברים נעלים כגון אלו.

אגרת ג'

יום שני בשבת י"א סיון תשע"ד לפ"ק, פיעה"ק תובב"א החיים והשלום וכל טוב למע"כ ... שליט"א מכתבו נתקבל היום, ולרוב חשיבות הדברים הנני אין להשיבו תיכף ומיד מבלי שיהיו ואיחור כלל.

א

הרצון אין לו שם כח עצמי ח"ו אלא הוא אצל בעל הרצון כגרון

ביר החוצב

מתוך דברי מע"כ באות א' משמע דלדעתו כיון שמבואר בדברי הרמ"ע דהרצוה (שהוא בעל הרצון) והרצון אחד הם ממש, כמעט הוא ושמו אחד, לכן שוב אין מן ההכרח לומר דהרצון הוא אצל בעל הרצון כגרון ביר החוצב, אלא יתכן לומר על הרצון שיש לו איזה כח עצמי ח"ו, וכמו שכתב בספר שם עולם דהציור עשר ספירות (שהוא הרצון) יש לו כח ורצון עצמי וכו', והוא מתאחד עם בעל הרצון רק על ידי שנותן לו כח, כלומר, גוף הפעולה מתייחסת אחר הרצון, אלא שבעל הרצון הוא הנותן כח אל הרצון לפעול, ואין בזה חסרון יען כי לגודל האחדות דהרצון בבעל הרצון עד שאחד הם ממש שוב אין מן ההכרח אל הרצון להיות כגרון ביר החוצב שהוא בעל הרצון.

ותימה גדולה להשתבש כ"כ, אתמהה, עליונים למטה ותחתונים וכו', והלא אם הספירות הקדושות דאצילות, אשר עם היותם נפרטים לעשר, אעפ"כ להדיא איתמר עלייהו דאין להם שום כח עצמי, אלא הם אצל בעל הרצון כגרון ביר החוצב, מכל שכן ק"ו ב"ב של ק"ו אלף אלפי פעמים, רצונו הפשוט, אשר גודל עוצם ותוקף אחדות